

Vergaderjaar 2012–2013

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 985

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 januari 2013

Naar aanleiding van de achtste formele missie van de Trojka van het IMF, de Europese Commissie en de ECB naar Dublin ontving het Ministerie van Financiën recent het achtste formele voortgangsrapport van de Europese Commissie. Doel van de missie was een beoordeling te geven van de implementatie door Ierland van de maatregelen waaraan dat land zich, in het kader van het pakket leningen vanuit het IMF, de Europese faciliteiten EFSF en EFSM en de bilaterale partners, heeft geëngageerd. 2013 is het laatste jaar van het leningenprogramma van het IMF en de EU voor Ierland. In 2013 zullen er nog vier missies van de Trojka volgen.

Dit rapport vormt de basis voor het besluit door de Commissie over uitkering van de volgende tranche. Tevens is bepaald dat de conclusies van het voortgangsrapport leidend zijn bij de beslissing van de lidstaten van het eurogebied om al dan niet in te stemmen met de uitkering van een volgende EFSF tranche. De eerstvolgende tranche zal in totaal 2,2 miljard euro bedragen. Hiervan is 0,8 miljard euro afkomstig van de EU (EFSM/EFSF), 0,9 miljard euro van het IMF en 0,5 miljard euro van het Verenigd Koninkrijk. Met het vrijgeven van deze tranche is circa 84% van het totale leningenprogramma uitgekeerd.

Door middel van deze brief wil ik uw Kamer informeren over de belangrijkste uitkomsten van deze voortgangsrapportage. Het volledige Commissierapport is op het moment van schrijven nog niet publiekelijk beschikbaar. Eerder gaf de Trojka een gezamenlijke publieke verklaring af over de conclusies van de missie. Deze vindt u in de bijlage.¹

De conclusies van het achtste voortgangsrapport

De Trojka oordeelt dat Ierland zich volledig committeert aan het programma en goed voldoet aan de voorwaarden voor vrijgave van de nieuwe leningentranche. De overeengekomen budgettaire-, structurele-,

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

en financiële sectormaatregelen voor deze voortgangsrapportage zijn naar tevredenheid uitgevoerd.

De economische groei blijft voorzichtig doorzetten in Ierland. In 2012 was er sprake van een groei van 0,4% BBP. Voor 2013 voorspelt de Commissie een economische groei van 1,1% BBP. De verwachting van de groei voor 2013 en 2014 is ten opzichte van de zevende voortgangsrapportage neerwaarts bijgesteld. De economische groei in 2012 was met name te danken aan de export. De neerwaartse ramingen van de groei zijn dan ook te verklaren door de tegenvallende groeicijfers van de belangrijkste handelspartners het Verenigd Koninkrijk en de eurozone en de afname van de binnenlandse vraag. Dit zijn externe factoren waar Ierland geen invloed op heeft, maar die wel een potentieel risico vormen voor de Ierse economie en daarmee voor het leningenprogramma. Voor 2012 is sprake van een positief saldo op de lopende rekening van 2,3% BBP. Ook voor 2013 en verder voorspelt de Commissie dat Ierland een positief saldo op de lopende rekening zal houden. De werkloosheid blijft hoog de komende jaren.

Ierland is in 2012 voorzichtig teruggekeerd naar de markt. De Ierse overheid geeft weer kortlopend schatkistpapier uit en heeft in 2012 een succesvolle obligatieruil gedaan. Op 8 januari 2013 heeft Ierland de eerste standaardlening in 3 jaar uitgegeven, waarmee de Ierse overheid 2,5 miljard euro heeft opgehaald op de markt. De lening loopt tot oktober 2017 en heeft een rente van 3,32%. Er was voor deze obligatie veel interesse van buitenlandse investeerders, wat aangeeft dat ook buitenlandse investeerders vertrouwen hebben in Ierland. De rente op 10-jaars staatsobligaties is inmiddels gezakt tot ongeveer 4,5%. De Ierse overheid heeft zichzelf de doelstelling opgelegd om eind 2013 een cashbuffer te hebben om vervolgens een jaar in de financieringsbehoefte te kunnen voorzien. De Ierse overheid wil in 2013 voor 8 miljard euro aan langlopend papier uitgeven i.p.v. de eerdere doelstelling van 4 miljard euro.

De conclusie van de Trojka is dat de Ierse economie zich in de lijn der verwachting ontwikkelt, maar risico's blijven bestaan door tegenvallende groei in de belangrijkste handelspartners, tegenvallende binnenlandse vraag en de complexiteit van de hervormingen in de financiële sector.

Budgettaire parameters

Het rapport concludeert dat Ierland de gevraagde budgettaire maatregelen in voldoende mate heeft geïmplementeerd. Het begrotingstekort zal in 2012 onder de programmadoelstelling van 8,6% blijven. Dit ondanks de hoger uitgevallen uitgaven aan de sociale zekerheid en gezondheidszorg.

De schuldhoudbaarheidsanalyse is niet veel veranderd ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage. Het voornaamste verschil zit in het aanhouden van de hogere cashbuffer op korte termijn, als gevolg van de succesvolle uitgifte van obligaties, wat gevolgen heeft voor de hoogte van de schuld. De schuld van Ierland zal in 2013 pieken op 122,1% en moet daarna zakken naar 112% in 2017 en 103% in 2020. Het schuldcijfer voor 2013 is inclusief de cashbuffer van 17,4 miljard euro (10%BBP) aan het eind van 2013.

De overheid heeft op 5 december 2012 de plannen voor de begroting van 2013 aan het parlement gestuurd. Het consolidatiepakket bestaat voor 1,9 miljard euro uit bezuinigingen en 1,4 miljard aan lastenverzwaringen. Zo wordt voorgesteld om de kinderbijslag te verlagen en het aantal ambtenaren verder te reduceren. De lastenverzwaring zou neerkomen op het

invoeren van een extra onroerend goed belasting en verbreden van de grondslag van de inkomensbelasting.

Ook heeft Ierland het Verdrag voor Stabiliteit, Coördinatie en Governance geïmplementeerd.

Financiële sector

Banken maken voortgang met de doelstellingen om de balansen te verkleinen en de herstructurering. Eind september 2012 hadden de banken die (deels) in handen van de Ierse overheid zijn de balansen verkleind met ongeveer 50 miljard euro. Dit is ongeveer 70% van het originele doel: in totaal moeten de banken onder het leningenprogramma voor 70,2 miljard euro de balansen verkleinen. Daarnaast heeft ook IBRC (een afwikkelingsvehikel met een bankvergunning opgericht om de activiteiten van voormalige Anglo Irish Bank en INBS op ordentelijke wijze af te wikkelen) de balans voor ongeveer 13,1 miljard euro verkleind. De Ierse regering heeft wetgeving geïntroduceerd met betrekking tot het toezicht op de banken en de hervormingen van de financiële sector, welke eind september aan het parlement zijn gestuurd. De Trojka blijft zorg uiten over de winstgevendheid van de banken op middellange termijn en het gebrek aan onderlinge kredietverstrekking.

Door het vertrouwen van de financiële markten in Ierland, hebben ook de banken Allied Irish Bank en Bank of Ireland (respectievelijk voor 99,9% en 15,2% in handen van de overheid) weer toegang tot de financiële markten. Beide banken hebben in november een 3-jaars obligaties uitgegeven zonder staatsgarantie. Ook is de Ierse Centrale Bank minder afhankelijk geworden van financiering van de ECB.

Structurele maatregelen

De Ierse overheid neemt de structurele maatregelen die in lijn zijn met het leningenprogramma. Het aanpakken van de hoge werkloosheid, veelal structureel van aard, blijft echter een grote uitdaging. De overheid heeft maatregelen ingevoerd om de werking van de arbeidsmarkt te verbeteren, zoals effectiever activeringsbeleiden en een grotere flexibiliteit in sectorale loonvormingregelingen.

De overheid had in juli reeds plannen gepresenteerd voor de oprichting van Irish Water, het nieuwe gereguleerde watervoorzieningsbedrijf, waarin de watervoorzieningen van lokale overheden worden overgeheveld. Het overhevelen van het eigendom en de exploitatie van de watersector naar Irish Water en de introductie van een heffing op water voor huishoudens vordert gestaag. Aan het einde van de programmaperiode moet Ierland de waterheffing voor huishoudens hebben geïntroduceerd.

Daarnaast vordert de implementatie van het *Croke Park Agreement*, het hervormingsprogramma van de publieke sector voor 2010–2014. Het aantal ambtenaren en de som van de salarissen moet worden gereduceerd onder deze afspraak. De Ierse overheid heeft vlak voor de achtste missie een gerichte vrijwillige afvloeiingsregeling aangekondigd waardoor zij in 2014 al het aantal ambtenaren kan terugbrengen naar 282.500, het oorspronkelijke doel voor 2015.

De Trojka geeft aan dat monitoren van de implementatie van de *Croke Park Agreement* van belang blijft en verdere maatregelen nodig zijn. De salarissom moet verder omlaag, met name in de gezondheidszorg valt nog een reductie te behalen.

Conclusie

Naar het oordeel van het IMF, de Europese Commissie en de ECB voldoet Nederland aan de eisen die zijn gesteld voor vrijgave van een nieuwe leningentranche.

Ik hoop u voldoende geïnformeerd te hebben. Nederland onderschrijft het oordeel van de Trojka.

De minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem